

KODIN OSASTO

PALOVAMMAT

Palovammojen hoitotapa riippuu siitä, miten pahasti henkilö on palanut. Lievimässä tapauksessa punottuu iho. Silloin on hyvä käyttää esim. kalkkilinimenttiä. Pahemmassa tapauksessa syntyy rakkoja. Niitä ei pidä rikkoa. Jos tällaisessa rakkossa syntyy pingotusta, voi sen silloin puhkaista terveen ihon reunasta, käyttämällä neulaa, jonka kärki on poltettu.

Pahimmassa palamistapauksessa syntyy palohaavoja. Silloin on syytä olla varovainen varsinkin palanutta riisuttaessa. Jos vaatteet ovat hiiltyneet tarttuvut ne helposti kiinni palokarstaan. Väkivaltainen vaatteiden repiminen taas särkisi raket ja poistaisi suojelevan palokarstan, mikä vaikeuttaisi palovammojen paranemista. Tämän vuoksi kaikki kiinni tarttuneet vaateosat leikataan irti muusta puvusta ja jätetään paikoilleen. Palovammojen aiheuttamaa kipua parhaiten voidaan lieventää jollakin puhtaalla rasvaainneella, kuten boorisalvalla, ruokaöljyllä tai muun puutteessa suolattomalla voilla. Vahingoituneen ruumiinosan lepo on myöskin tärkeä.

Jos koko ruumis on palanut, on parasta panna potilas veteen, niin että palanut kohta ei kosket taise reunoja. Veden lämpö pitää olla 37 astetta. On pidettävä huoli, että se pysyy koko ajan saman lämpöisenä.

Palovammat ovat yleensä vaikeita parannettavia. Pintapuolinenkin palaminen tuottaa paljon kärsimystä. Mutta pahoin palanut on kokolailla vaikea parantaa, jos vain huolimattomasti potilasta käsitellään.

Äitien ja lasten suo- jelus

(Jatkoa)

"Olin tehtaassa työssä viime päivän saakka, ja menin takaisin viikko siitä kun lapsi syntyi. Minun täytyi ansaita rahaa voidaksemme maksaa lääkkärin." kertoi eräs vaimo, joka teki työtä kutomatehtaassa Manchesterissa.

Ja eräs toinen vaimo kertoi, että hänen "ruumarinsa" olisivat lähteneet pois joten hänen täytyi nousta siivoamaan niiden huoneita kolme päivää siitä kun lapsi oli syntynyt. Erään montanalaisen maanviljelijän vaimo, jonka lapsi kuoli, kertoi: "Minä keitin ja tein kotiaakareet aivan viime tunnille saakka, sillä heinä tehtiin ja meillä oli kuusi miestä työssä."

Nämä äidit ovat usein ylhäällä muutama päivä synnytyksen jälkeen, tehden samaa kovaa työtä, pesten pyykkiä, kantaen vedet ja puut ja tehden kaikki muut talousaskareet, sillä maaseudulla on usein mahdollinen saada apulaista. Ja seurauksena tästä on, että äiti ei voi imettää lastaan. On monelle meistä hämmästyttävää saada tietää, että maalaioissa kuolee yhtä paljon lapsia kuin kaupungeissakin. Tämä tosiasia rikkoo kokonaan uskomme "puhtaan maailman" suojelevaan vaikutukseen. Pikkulasten kuolemat ovat melkein poikkeuksetta seurauksia äidin raskaasta raadannasta ja siitä, että äiti ei saa oikeata hoitoa ennen synnytystä ja sen jälkeen.

Tämän tilanteen lieventämiseksi sekä kaupungeissa, että maaseudulla, on hallituksen apu äideille välttämätön, joka on myöskin samalla lasten apu. Yksi suurimmista pal-

veluksista mitä hallituksen apu Englannissa ja muissa maissa on antanut on huomattu olevan siinä, että se vapauttaa äidin puutteesta ja taloudellisista huolista alkan, joka on sekä hänen, että lapsen terveydelle tärkeä." Ja samalla hallituksen apu tekee mahdolliseksi sen, että äiti saa lepoa ja hoitoa tänä tärkeänä aikana, joten äiti ja lapsi ovat turvatut.

On myöskin otettava huomioon minkä vaikutuksen lapseen tekee äidin työssä käynti sittenkin vaikka se on säästynyt vammoista ennen syntymää ja saanut terveenä syntymään. Pikkulasten kuolevaisuus on suurin sen luokan keskuudessa, missä äidit käyvät työssä synnytyksen jälkeen, sillä silloin täytyy lapsi jättää, keinotekoisena ruokinnan varaan. Melkein poikkeuksetta saavat tutkitut äidit seuraavan vastauksen kysymykseensä miksi he käyvät työssä:

"Kuolisimme nälkään, jos pitäisi tulla toimeen mieheni palkalla, ja siksi minun täytyy jättää pieni isom pain lasten hoitoon kotiin, sillä aikaa kun olen tehtaassa työssä. Eräs työläisvaimo antoi seuraavan vastauksen:

"Hankkikaa miehelleni sellainen palkka, jolla voimme kunnollisesti elää ja minä lakkaan käymästä työssä ja synnyttän ja kasvatan terveitä lapsia. Nyt meillä on vara antaa vaan kannunmaltoa nuorimmallekin lapselle, joten ei ole ihme, jos se onkin pikkunen ja laiha, sillä sellainen malto ei ollenkaan sovi hänelle". Tämä vaimo puhui katkeruudella.

Lapsitoimiston johtaja Julia Lathrop eräissä asioissa koskevassa keskustelussa innostuneesti puolusti työläisnaisia, sanoen, että tietämättömyys ei ole pääasiallinen syy siihen, että heidän lapsensa kuolevat. Hän sanoi, että tietämättömyys kyllä voi olla köyhyyden seurainen, mutta se voi olla myöskin yltäkylläisyyden seurainen. Ja vaikka ei ole mahdollisuutta tietää missä määrin köyhyys lisää tietämättömyyttä, on kuitenkin varmaa se, että köyhyys ottaa pois tiedon saannin mahdollisuudet, sekä myöskin mahdollisuudet panna tietoja käytäntöön.

Avun ulottaminen jokaiselle äidille ja lapselle maassa ja tarpeellisten tietojen levittäminen kaikille lasten vanhemmille voi tapahtua ainoastaan hallituksen toimenpiteiden kautta.

Viime vuosien aikana on yksityisten naisyhdistysten ja lääkärien toimesta tehty jotain asian eteen eri kaupungeissa, joista huomattavimmat ovat New Yorkissa ja Los Angelesissa, Cal. Näiden yhdistysten apu ei tietysti ole voinut ulottua laajalle, mutta kertomukset niiden toimista antaa meille jonkinmoisen käsityksen siitä, mitä hallituksen yleisen apu tulisi ja voisi olla.

(Jatk.)

Eräs juhlapäivä

Kirj. Albert Engström.

(Jatk.)

— No perhana solkoon, Anderson, maahan juuri pitää kaivaa jotakin, silloin saa jotakin takaisin. No en minä tahdo kysyä häneltä sen enempiä, mitä hän on voinut luturoida meidän tyttärelle, mutta Anderson muistaa mitä minä olen sanonut. Mutta nyt me lopetamme tämän tekstin selityksen. Tulepas Anderson katsomaan tänne meidän mehiläisiä — ne pojat ne tekevät työtä. Ne ovat esikuvaksi sekä Andersonille että minulle.

— Mitä siihen tulee, niin esimerkiksi-mitä tulee maanviljelykseen ja sen sellaiseen, niin olen minä aina rukoillut jumalaa, että hän kerran antaisi minulle jotakin sellaista —

sillä sinne on aina mieleni palanut ja olenhan minä itsekkin talonpoika, niin että se on ikäänkuin veressä. Mutta puhelahja on myöskin armo Herralta.

— Vai niin, onko Anderson todellakin ajatellut ruveta maata viljelemään?

Herrastuomari vilkkui Andersonin silmiään siristien.

— Niin, oikeastaan se on minua kutsumukseni yhtä paljon kuin tämä nykyinenkin. Mutta kun ei minunmoisesellani ole mitään, jolla voisi alkaa, niin ottaa sitä kiitollisuudella vastaan ne lahjat, jotka ylhäältä annetaan, ja rupeaa vähäiseksi palvelijaksi hengellisessä viinämässä, kunnes herra toisin määrää.

— Anderson heittää sen mielestään. Sellaista pitää alkaa lapsena, muuten ei se koskaan kävele. Tuollaisilla sormilla ei hän voi koskaan kääntää muuta kuin kirjan lehtä. Tällaiselta pitää talonpojan nyrkin näyttää. Katsokaapas Anderson, tätä. Jos siihen panee viljayyvän, niin se itää.

Anderson kierteli itseään keinulaudalla, mihin hän oli vaipunut istumaan, ja tuijotti hajameilisenä herrastuomarin känsästä nyrkkiä.

— Niin, mutta katsokaahan herrastuomari — jos nyt sattuisi sillä lailla että herrastuomarin tyttärellä ei ole niinkuin mitään minua vastaan, eikä emännälläkään ole mitään minua vastaan, ja minulla on jumalan siunaus tähän kristilliseen liittoon — sillä jumala on sanonut sen minulle, sen on hän tehnyt monta kertaa, kun minä olen seurustellut hänen kanssaan läheisesti rukkouksessa — ja kun herrastuomarilla ei ole poikaa, joka voisi ottaa talon — ja kun emäntäkin on jo niin iäkäs, että ei voi enää tullaakaan poikaa — ja kun emäntä on myöskin rukoillut jumalaa, että hän kääntäisi tyttärensä mielen minuun —

Anderson otti hatun päästään ja kulvasi hikistä otsaansa.

— ja kun jumala on kuullut emännän rukkoukset — ja yleensä — Valtava surina katkaisi hiljaisuuden.

— Peijakas, mehiläiset parvelevat! Nyt ei ole aikaa kuunnella Andersonin loruja, kirkaasi herrastuomari. Istukaa hiljaa mies, huusi hän, kun saarnaaja alkoi helluttaa hattuaan ilmassa.

Parvi lenteli edestakaisin muutamia kertoja, nousi ja laski. Anderson hikillä kylmää hikeä, sillä välillä olivat molemmat miehet keskellä surisevaa pilveä. Herrastuomari tempasi Andersonilta hatun, jolla hän löi ympärilleen.

— Istukaa hiljaa, tyhmyri, älkää helluttak sormeakaan ja kuulkaa, mitä minä sanon! Jos jumala tahoo, että mehiläiset häntä pistävät, niin ei mikään hattu auta. Sinulla talttaa olla huono usko, saakelin talonkosija!

Ja nyt tapahtui se, mikä piti tapahtuman, syy siihen, että tämä yksinkertainen kirjoitus tuli kirjoitetuksi. Yhdessä hetkessä katosi Andersonin kaunisiharainen tukka ja kukoistavat kasvot parven massan alle. Sillä mehiläisemo oli hyvällä arvostelukyvyllä valinnut armoitetun naamatulun asuinpaikakseen.

— Jos sinä nyt liikahtadtkaan, voit sinä olla kuoleman oma, sen sinä itsekkin ymmärrät, sanoi herrastuomari. Vaan istu vain hiljaa sillä välin kun minä otan pesään mehiläiset. Ja se kestää vähän aikaa. Älä vilkuta silmiäsi äläkä liikuta suuta. Äläkä vapise. Andersonillahan on jumala puolellaan. Äläkä liikuta itseäsi, vaikka joku mehiläinen pletäisikin, sillä silloin ne voivat kaikki pistää, käsitätkö sinä, ja se veisi hengen kymmeneltä lahkolaisaarnaajalta, vaikka heillä olisi kuinka paljon armoa. Minä sanon viimeisen kerran, istu hiljaa, mies! Mi-

nä menen sillä alkaa hakemaan vettä.

Mehiläiset kömpivät onnettoman maallikkosaarnaajan kasvoja pitkin, hänen suljettujen silmäluomiensa ylitse, kävivät vieraisilla hänen sieramissaan elvääk äunohtaneet myöskään korvien käytäviä. Ne ryömivät alas kaulaa myöten ja kauuksen sisäpuolelle ja siellä pistivät ne, jotka olivat eksyneet paidan alle.

Anderson vavahti joka pistöksellä, mutta pysytteli tyynenä. Yksi ja toinen mehiläinen pisti, kun hän koetti vähäisillä pienillä puhalluksilla ajaa pois niitä, jotka olivat huvikävelyllä hänen huulillaan. Muuten kylpi hän hiessä. Nyt tuli herrastuomari vesikannu ja vispilä kädessä ruiskuttaakseen vettä parven päälle ja saadakseen sen jälleen kokoon tumaan. Anderson ei voinut nähdä sitä lempeätä otetta, jota vanha mehiläishoitaja käytti, ja niitä monia hienoja temppuja, joita hän suoritti. Mutta Andersonilla ei olisi kyllä ollutkaan todellista elävää mielenkiintoa tuohon asiaan. Hän oli tuolla hetkellä vain hinkinen lahkolaisaarnaaja, jonka sielu olei kuoleman esikartanoilla. Mutta jos hän olisi kyennyt tuntemaan ja ymmärtämään jotakin muutakin kuin pelkoa, olisi hän ihailnut kakkia niitä käsitemppejä, jotka nyt seurasivat. Hän olisi joutunut haltioihinsa herrastuomarin taitavuudesta ja pehmeistä liikkeistä, kun hän käsin ammensi mehiläiset uuteen pesään.

Mutta hän käsitti sen sijaan ne ystävälliset sanat, joita herrastuomari omisti hänelle, ottaessaan pois viimeiset mehiläiset.

— Mutta nyt sinä lupaat, senkin vieltävän talonkosija, jättää meidän tytär rauhaan. Lupaatko sinä sen?

— Kyllä ähkyi Anderson.

— Lupaatko, ettet koskaan enään näytä itseäsi talossa?

— Lupaatko, että sinusta tulee ahkera ja kunnon ihminen?

— Kyllä!

— Tunnustatko sinä, että sinä olet veljari ja lurjus, jonka oikeastaan pitäisi saada aikalalla selkäänsä, joka kerta kuin sinä kohtaat kunniallisia ihmisiä?

— Kyllä!

— No sinä tapauksessa sinä päätset hengissäsi tällä kertaa, senkin sakalujettaja, ja nyt sinä saat mennä, jos et sinä vielä tahdo odottaa seuraavaa parvea, sillä sellainen harakanpesä, kuin sinun tukkaasi, se on kuin tehty mehiläisparvia varten.

Kasvot harmaina ja koko ruumis vapisten nousi saarnaajaparaka seisoimaan. Hänellä ei ollut enää hikipärsänsä ruumiissaan. Mutta se mitä hän oli kokenut, oli vaikeimma, minkä alaiseksi ihminen voi joutua.

Herrastuomari asetti riemuiten mehiläispesän, jossa uusi yhteiskunta oli, nyt hyvää työtä, vieläpä itse sinäntuna juhannuspäivänä.

Mutta lahkolaisaarnaaja Jedron Natanael Astarot Anderson seisoi hetkisen ja väänteli hattua käsissään kun olisi hän tahtonut sanoa jotakin. Silloin tällöin vapisivat sääret housuissa. Mutta hän ei löytänyt sanoja. Leuka kävi pari kertaa ja jotakin epäselvää ääntä tunkeutui hampaiden väliltä. Sitteen hän kääntyi hitaasti ja luikki tiehensä kumarassa ja runnettuneena alaspäin hiekkäkäytävää pitkin, avasi veräjän ja alkoi vaelluksen mäkeä alaspäin. Mutta äkkii näytti hän muuttavan mieltään. Hän pysähtyi, teki päätöksen, kiipesi aidan yli ja juoksi pähkinäpuuhakaan. Kenties tahtoi hän välttää kohtaamasta herrastuomarin emäntää ja kadotettua moraaliansa.

Kun hän oli päässyt talon näkyvistä, pysähtyi hän, otti esiin messinkirasian, pani suuhunsa kaksinkertaisen mallin ja mutisi jotakin, joka kuului kuin: Saatanaa perkele!

Sitteen hän katosi pensakokoon.